

กพค. รับที่ 16.1

วันที่ 30 ธ.ค. 2564

เวลา 15.12

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๓๒๓๔

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีราษฎรได้รับผลกระทบจากการเตรียมการประกาศเขตอุทยานแห่งชาตินาญ - น้ำโสม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๔๑๗๐๐
ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓
๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๑๔๗๕
ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๔
๔. สรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีราษฎรได้รับผลกระทบจากการเตรียมการประกาศอุทยานแห่งชาตินาญ - น้ำโสม

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีราษฎรได้รับผลกระทบจากการเตรียมการประกาศเขตอุทยานแห่งชาตินาญ - น้ำโสม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับกำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีราษฎรได้รับผลกระทบจากการเตรียมการประกาศเขตอุทยานแห่งชาตินาญ - น้ำโสม มาเพื่อคณะรัฐมนตรีดำเนินการ และรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กองอำนาจการรักษามันคงภายในราชอาณาจักร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฝ้าระวังการพิจารณาตามข้อเสนอแนะและแนวทางดังกล่าวโดยด่วน ทั้งนี้ ในการส่งเรื่องดังกล่าวมาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีขอให้นำเสนอรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับการบริหารราชการพิจารณาก่อน ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๓.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ว่า “ควรทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ เรื่อง แนวทางการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เขตนิคมสร้างตนเองของกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย และเขตนิคมสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ในพื้นที่ป่าโซน C หรือในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อันส่งผลให้เกิดการอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ในเขตป่าลุ่มน้ำชั้น ๑ ซึ่งเป็นพื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือในเขตพื้นที่ที่จะประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เพราะเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ในการอนุรักษ์ธรรมชาติที่แท้จริงและไม่เป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐”

๓.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รวบรวมผลการพิจารณาและผลการดำเนินการของกระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง มหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กองอำนาจการรักษาคความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีราษฎรได้รับผลกระทบจากการเตรียมการประกาศเขตอุทยานแห่งชาตินาญ - น้ำโสม และจัดทำเป็นสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ โดยสรุปผลการพิจารณา ดังนี้

๓.๒.๑ เห็นควรคงมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ เรื่อง แนวทางการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่เขตนิคมสร้างตนเองของกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย และเขตนิคมสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังกล่าวไว้ เนื่องจาก

(๑) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๑๔ กำหนดว่าการอนุญาตทำเหมืองให้พิจารณาอนุญาตได้เฉพาะพื้นที่ที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่กำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมือง โดยพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตแหล่งแร่ เพื่อการทำเหมือง ต้องไม่ใช่พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นหากมีการประกาศเขตอุทยานแห่งชาตินาญ - น้ำโสม จะทำให้พื้นที่คำขอประทานบัตรที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานฯ ดังกล่าว ไม่ใช่เขตแหล่งแร่เพื่อการทำเหมืองตามที่แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่กำหนดและไม่สามารถดำเนินการเพื่ออนุญาตประทานบัตรได้

(๒) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๘ วรรคสาม ระบุว่า ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายอุทยานแห่งชาติ หรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งอุทยานแห่งชาติน่ายุง-น้ำโสม (เตรียมการ) ให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเตรียมความพร้อมในการรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชน และประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการตามมาตร ๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) กรณีการอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ในเขตพื้นที่คุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ นอกจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ แล้ว ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ มีมติกำหนดแนวทางปฏิบัติในการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ) และได้กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการผ่อนผันหรือยกเว้นการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ เอ) เพื่อการทำเหมืองแร่

(๔) พื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน่ายุง - ป่าน้ำโสม ที่ได้มีการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้กันออกจากพื้นที่กำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ (โซน C) (RF.๑๖) เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ เป็นเขตแหล่งแร่ นั้น ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ได้มีการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน่ายุง-ป่าน้ำโสม เพื่อทำเหมืองแร่ ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลาวัฒน์ ตามหนังสืออนุญาต เล่มที่ ๑๑๔ ฉบับที่ ๐๕ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๗๑ และห้างหุ้นส่วนจำกัด น้ำโสมภูผาทอง ตามหนังสืออนุญาต เล่มที่ ๑๑๔ ฉบับที่ ๐๘ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๗๑ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่กำหนดเขตแร่ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๕) แนวทางการเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่เขตนิคมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้ผู้ประกอบการเข้าทำประโยชน์ได้ในกรณีที่มีแหล่งแร่ในเชิงพาณิชย์นั้น พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ มีเจตนารมณ์ที่จะให้รัฐจัดสรรที่ดินของรัฐเพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้งเคหสถานและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น โดยสมาชิกนิคมสหกรณ์ ผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินจะต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ เฉพาะเพื่อทำการเกษตร ถ้าจะทำการอย่างอื่นด้วยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ และมาตรา ๑๔ ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการกิจการต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ตามที่ระบุไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อย่างไรก็ตามกรณีพื้นที่นิคมสหกรณ์ที่มีศักยภาพแร่ บุคคลใดจะเข้าหาประโยชน์จากทรัพยากรภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์จะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ก่อนตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารจัดการนิคมสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้กำหนดว่า บุคคลใดประสงค์จะขออนุญาตใช้ประโยชน์ หรือกระทำการอื่นใดภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อำนวยการนิคมสหกรณ์ในพื้นที่นั้น ๆ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับ

การยื่นคำขออนุญาต กิจกรรมที่ขออนุญาต การพิจารณาอนุญาต ระยะเวลาในการอนุญาต รวมถึงสภาพพื้นที่ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม อาชีพการเกษตร และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกำหนดและผู้ขออนุญาตต้องชำระค่าบำรุงนิคมสหกรณ์ตามอัตรา ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ประกาศกำหนด ดังนั้น การเข้าหาประโยชน์จากทรัพยากรภายในพื้นที่นิคมสหกรณ์ จึงย่อมสามารถกระทำได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด กรณีตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ ดังกล่าว จึงมิได้มีผลกระทบหรือเป็นอุปสรรค ต่อการจัดตั้งนิคมสหกรณ์ หรือการอนุญาตตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ แต่อย่างใด

๓.๒.๒ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีดังนี้

(๑) ควรนำมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ สร้างแนวปฏิบัติ ให้กับการดำเนินการในพื้นที่ที่จะใช้ประโยชน์ในการทำแร่ และเป็นมาตรการเสริมในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิด คุลยภาพในการรักษาสิ่งแวดล้อมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) หากมีการอนุญาตเพื่อดำเนินการสำรวจหรือขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ ในพื้นที่เขตนิคมสร้างตนเองของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ ควรมีมาตรการและแนวทางในการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของราษฎรในพื้นที่ดังกล่าว ให้มีความชัดเจน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) การดำเนินการใด ๆ ควรมีการตรวจสอบพิจารณาสภาพพื้นที่ โดยใช้สภาพการณ์ในปัจจุบันเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ ของประชาชน

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ สรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีราษฎรได้รับผลกระทบจากการเตรียมการประกาศ เขตอุทยานแห่งชาติน้ำยุง - น้ำโสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๒๗๕

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๑๑๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo.mnre@hotmail.com